

የንብ ኢንተርናሽናል ባንክ አክሲዮን ማህበር

የተሻሻለ መመስረቻ ፅሁፍ

ታህሳስ 2015 ዓ.ም

ንብ ኢንተርናሽናል ባንክ ኦፕቫን ማህበር

የተሻሻለ መመስረቻ ፅሁፍ

መግቢያ

ንብ ኢንተርናሽናል ባንክ ኦፕቫን ማህበር (ከዚህ በኋላ "ባንኩ" እየተባለ ይጠቀሳል) በ1952 ዓ.ም. በወጣው የንግድ ህግ እና የባንክ ሥራን ስለመፍቀድና ስለመቆጣጠር በወጣው አዋጅ ቁጥር 84/1986 መሰረት በተዘጋጀው የመመስረቻ ፅሁፍና መተዳደሪያ ደንብ ተቋቁሞ በመስራት ላይ ያለ በመሆኑ፤

የ1952ቱ ንግድ ህግ በአዲሱ የንግድ ህግ አዋጅ ቁጥር 1243/2013 (ከዚህ በኋላ "ንግድ ህግ" እየተባለ ይጠቀሳል) በመሻሻሉና እንዲሁም አዋጅ ቁጥር 84/1986 በአዋጅ ቁጥር 592/2000 (በአዋጅ ቁጥር 1159/2011 እንደተሻሻለው) በመተካቱ፤

አዲሱ የንግድ ህግ አዋጅ ቁጥር 1243/2013 አንቀፅ 177 እና 255 የኦፕቫን ማህበር ለማቋቋም ሆነ ለመምራት አስፈላጊው ሰነድ የመመስረቻ ፅሁፍ ብቻ መሆኑን በመደንገጥ፤

ስለሆነም አሁን በስራ ላይ ያሉትን የባንኩን መመስረቻ ፅሁፍና መተዳደሪያ ደንብ በማዋሃድ የተዘጋጀውን ይህንን የተሻሻለ መመስረቻ ፅሁፍ የባንኩ ባለአክሲዮኖች 19ኛ አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ ስብሰባ እንደሚከተለው አፅድቋል።

አንቀፅ 1

የባንኩ መጠሪያ ስም

ባንኩ "ንብ ኢንተርናሽናል ባንክ ኦፕቫን ማህበር" ተብሎ ይጠራል።

አንቀፅ 2

ዋና መ/ቤት

1. የባንኩ ዋና መ/ቤት በአዲስ አበባ ነው።
2. ባንኩ በኢትዮጵያ ብሄራዊ ባንክ መመሪያ መሰረት በኢትዮጵያ በማናቸውም ስፍራ ወይም ከኢትዮጵያ ውጭ ቅርንጫፍ እና/ወይም ተጠሪ ፅ/ቤት ማቋቋም ይችላል።

አንቀፅ 3

የባንኩ ዓላማ እና ተግባር

ባንኩ የሚከተሉት ዓላማዎችና ተግባሮች ይኖራታል።

1. የቁጠባ፣ የተንቀሳቃሽና በጊዜ ገደብ የተወሰነ ተቀማጭ ገንዘብ መቀበል፤
2. ብድር፣ አድቫንስና የአሸር ድራፍት አገልግሎት መስጠት፤
3. በኢትዮጵያ ውስጥም ሆነ ከኢትዮጵያ ውጭ ተከፋይ የሚሆኑ የሐዋላ ወረቀቶችን፣ የክፍያ ትዕዛዞችንና የተስፋ ሰነዶችን ማውጣት፣ መቀበል፣ በቅናሽ መግዛት፣ መሸጥና መለወጥ፤
4. በኢትዮጵያ ውስጥም ሆነ ከኢትዮጵያ ውጭ ተቀባይነት ያላቸው ጽሑፎችንና የመንገደኛ ጽሑፎችን ማውጣት፣ መቀበልና መሸጥ፤
5. የንግድ ዋስትናዎችን መስጠት፤
6. ዓለም አቀፍ የባንክ ስራዎችን መስራትና በባንኮች መካከል በሚካሄዱ የንግድ ስራዎች መሰማራት፤
7. የካዝና አገልግሎት መስጠት፤
8. የመንግስትና የግል ዋስትና ሰነዶችን ገዝቶ በመሸጥ ስራ ኢንቨስት ማድረግና በአክሲዮን ልውውጥ/ በስቶክ ኤክስቴንዥ/ ስራ መሳተፍ፤
9. አክሲዮን ለሚገዙና ለሚሸጡ ወኪል ሆኖ መስራት፤
10. እንደ አስፈላጊነቱ ሀብት/ገንዘብ ኢንቨስት ማድረግ፤
11. ለንግድ ባንኮች የተፈቀዱ ማናቸውንም አይነት ሌሎች ስራዎች መስራት፤

አንቀፅ 4

የባንኩ ካፒታል

1. የባንኩ የተፈረመ ካፒታል ብር 10,000,000,000.00(አስር ቢሊዮን) ነው።
2. የባንኩ የተከፈለ ካፒታል ብር 5,000,000,000.00(አምስት ቢሊዮን) ነው።
3. ካፒታሉ እያንዳንዳቸው ብር 500(አምስት መቶ) ዋጋ ባላቸው 20,000,000(ሁያ ሚሊዮን) ተራና የተመዘገቡ አክሲዮኖች ተከፋፍሏል።
4. እያንዳንዱ ባለአክሲዮን በግሉ ወይም ከሌሎች ሰዎች ጋር በጋራ ሊኖረው የሚችለው ከፍተኛ አክሲዮን በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (1) ከተገለፀው የባንኩ ካፒታል ከመቶ ምን ያህል ሊሆን እንደሚችል በባንክ ስራ አዋጅ ቁጥር 592/2000 አንቀፅ 11 መሰረት የሚወሰን ሆኖል።
5. ህጋዊ ሰውነት ያላቸው ማህበሮች የባንኩን አክሲዮን መግዛት ይችላሉ።
6. እያንዳንዱ ባለአክሲዮን የፈረመውና የከፈለው አክሲዮን ብዛት በፅሁፍ ተደርጎ ይቀመጣል።

አንቀፅ 5

የካፒታል ማሳደግ

1. አዳዲስ አክሲዮኖች በማውጣት ወይም ያሉትን አክሲዮኖች ዋጋ ከፍ በማድረግ የባንኩን ካፒታል ማሳደግ ይቻላል። ሆኖም የአዳዲስ አክሲዮን ዋጋ የክፍያ ጊዜ ከአምስት ዓመት አይበልጥም።
2. የሚወጡት አዳዲስ አክሲዮኖች ለነባር አባላት ወይም ለአዳዲስ አባላት እንዲሸጡ ሊወሰን ይችላል።
3. የአዳዲስ አክሲዮኖች አወጣጥ፣ አመዳደብና አሻሻጥ በንግድ ህጉ አንቀፅ 445 እና ተከታዮች ድንጋጌ መሰረት ይሆናል።

አንቀጽ 6

አክሲዮኖች

1. የባንኩ አክሲዮኖች በሙሉ በባለአክሲዮኑ ስም የተመዘገቡ፣ የማይከፋፈሉና እኩል ዋጋ ያላቸው ተራ የወረቀት አክሲዮኖች ናቸው።
2. እያንዳንዱ አክሲዮን አንድ ድምፅ ይኖረዋል።
3. ከአንድ በላይ የሆኑ ሰዎች የባንኩ አክሲዮን የጋራ ባለሃብት ከሆኑ የንግድ ህጉ አንቀጽ 270(2፣3 እና 4) ተፈፃሚ ይሆናል።
4. አንድ ባለአክሲዮን ሲሞት አክሲዮኖቹ ለህጋዊ ወራሾች ይተላለፋሉ።
5. በአክሲዮኖች ላይ ቀሪ ገንዘብ የመክፈል ኃላፊነትን በሚመለከት የንግድ ህጉ አንቀጽ 289 ተፈፃሚ ይሆናል።
6. ዝቅተኛው የባንኩ አዲስ ባለአክሲዮን የመሆን መጠን 200(ሁለት መቶ) አክሲዮን ነው። ሆኖም ይህ ዝቅተኛው አክሲዮን መጠን በህግ በተረጋገጠ የወራሽነት ማረጋገጫ ወይም በፍ/ቤት ትዕዛዝ የሚተላለፍ አክሲዮን አይመለከትም።

አንቀጽ 7

የባለአክሲዮኖች መዝገብ

1. በንግድ ህጉ አንቀጽ 274 መሰረት አስፈላጊ የሆነውን መረጃ የያዘ የባለአክሲዮኖች መዝገብ በባንኩ ዋና መሥሪያ ቤት ይቀመጣል። መዝገቡ በወረቀት ወይም ለረጅም ዘመን በሚቆይ የኤሌክትሮኒክ ዘዴ መያዝ ይችላል።
2. የባለአክሲዮኖች መዝገብን በተመለከተ የንግድ ህጉ አንቀጽ 274 ድንጋጌዎች ተፈፃሚነት አላቸው።

አንቀጽ 8

የአክሲዮን ሰርተፊኬት

1. የአክሲዮን ሰርተፊኬት የሚሰጠው በሙሉ ለተከፈለባቸው የተመዘገቡ አክሲዮኖች ሲሆን ሰርተፊኬቱ በንግድ ህጉ አንቀጽ 273 ላይ የተገለጹትን ነገሮች ይይዛል፣ ቁጥርም ይሰጠዋል።
2. እያንዳንዱ የአክሲዮን ሰርተፊኬት ታትሞ፣ በአንድ ዳይሬክተርና በባንኩ ፕሬዚዳንት/ ዋና ስራ አስፈፃሚ ተፈርሞና የባንኩ ማህተም ተደርጎ በባለአክሲዮኑን በማስፈረም ይሰጣል።
3. አንድ የአክሲዮን ሰርተፊኬት ቢበላሽ፣ ቢሰረቅ፣ ቢወድቅ ወይም ቢጠፋ የዳይሬክተሮች ቦርድ የሚወስነውን ክፍያ በማስከፈል እና ሰፊ ስርጭት ባለው ጋዜጣ የጠፋውን ሰርተፊኬት በማንኛውም መንገድ የያዘ አካል ካለ በ15 ቀን ውስጥ ለባንኩ እንዲያሳውቅ በማድረግ ሰርተፊኬቱን ይገኛል። የሚል ካልቀረበ ማደስ ወይም መተካት ይቻላል።

4. የባንኩ ባለአክሲዮን መሆን የሚቻለው በባንክ ስራ አዋጅ ቁጥር 592/2000 (በአዋጅ ቁጥር 1159/2011 እንደተሻሻለ) አንቀጽ 2(9) መሰረት ዜግነትን በተመለከተ የተቀመጠውን ገደብ መሰረት በማድረግ ነው።

አንቀጽ 9

አክሲዮን ስለማስተላለፍ

1. አክሲዮኖች በባንክ ስራ አዋጅ ቁጥር 592/2000 (በአዋጅ ቁጥር 1159/2011 እንደተሻሻለ) አንቀጽ 2(9) መሰረት ዜግነትን በተመለከተ የተቀመጠውን ገደብ መሰረት በማድረግ ሊተላለፉ ይችላሉ።
2. የአክሲዮኖች መተላለፍ በባለአክሲዮኖች መዝገብ ካልተመዘገበ ውጤት አይኖረውም።
3. የባንኩን ጥቅም ሊጎዳ ይችላል ተብሎ በቦርዱ የታመነበት ሰው በቦርዱ ውሳኔ ባለአክሲዮን እንዳይሆን ገደብ ሊደረግበት ይችላል።

አንቀጽ 10

የባለአክሲዮኖች መብት

1. በንግድ ህጉ፣ በባንክ ስራ አዋጅ ቁጥር 592/2000 (በአዋጅ ቁጥር 1159/2011 እንደተሻሻለ)፣ አግባብነት ባለው የብሄራዊ ባንክ መመሪያ እንዲሁም ሌሎች በየጊዜው በሚወጡ የባለአክሲዮኖች መብቶችን በሚመለከቱ የህግ ድንጋጌዎች ላይ የተገለጹ እንደተጠበቀ ሆኖ እያንዳንዱ ባለአክሲዮን የሚከተሉት መብቶች አሉት።
 - 1.1. በባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔዎች ላይ የመሳተፍና ድምፅ የመስጠት፣
 - 1.2. በከፈለባቸው አክሲዮኖች መጠን ከባንኩ ዓመታዊ የተጣራ ትርፍ ላይ የአክሲዮን ትርፍ ድርሻ የማግኘትና ባንኩ ሲፈርስ ከዕዳ የሚተርፈውን ቀሪ ገንዘብ የመከፈል፣
 - 1.3. የባንኩ ካፒታል ከፍ ሲል አዲስ የሚወጡ አክሲዮኖችን በያዛቸው አክሲዮኖች ድርሻ መጠን ለመግዛት ቅድሚያ የማግኘት፣
 - 1.4. በዚህ መመሪያ ፅሁፍ አንቀጽ 9(1) የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ አክሲዮኖችን የመሸጥ፣
 - 1.5. መያዣው በአክሲዮን መዝገብ እንዲመዘገብ በማድረግ አክሲዮኖቹን በመያዣነት የመስጠት መብት አለው።
2. አንድ አክሲዮን በመያዣነት ወይም በአላባ መብት በሚያዝበት ጊዜ የንግድ ህጉ አንቀጽ 271 ተፈጻሚ ይሆናል።
3. የአንድ ባለአክሲዮን ጥቅም ከባንኩ ጥቅም ጋር የሚጋጭ ከሆነ ባለአክሲዮኑ በድምፅ መስጠት መብቱ አይጠቀምም።

አንቀጽ 11

ኃላፊነት

1. የባንኩ ኃላፊነት ባለው ሀብት መጠን የተወሰነ ይሆናል።
2. የባለአክሲዮኖች ኃላፊነት የፈረሙትን አክሲዮን ዋጋ በመክፈል ላይ የተወሰነ ነው። ሆኖም ወሳኝ ድምጽ ያላቸውን ባለአክሲዮኖች በተመለከተ በንግድ ህጉ አንቀፅ 295 የተመለከተው ተፈፃሚ ይሆናል።

አንቀፅ 12

የባንኩ ስራ አመራር አካላት

1. የባንኩ የአመራር አካላት፡-
 - 1.1. የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ፣
 - 1.2. የዳይሬክተሮች ቦርድ፣
 - 1.3. አዲተሮች፣
 - 1.4. ፕሬዚዳንት/ዋና ስራ አስፈፃሚ እና ሌሎች የማኔጅመንት አባላት፣
 - 1.5. የባንኩ ፀሐፊ ናቸው።

አንቀፅ 13

የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ

1. የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ ውሳኔዎች በንግድ ህጉ አንቀፅ 391(1) መሰረት በሁሉም ባለአክሲዮኖች ላይ ተፈፃሚ ይሆናሉ።
2. የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ መደበኛ፣ አስቸኳይ ወይም ልዩ ሊሆን ይችላል።
3. የጠቅላላ ጉባዔ ጥሪ እንደነገሩ ሁኔታ በዳይሬክተሮች ቦርድ፣ በአዲተሮች፣ በብሄራዊ ባንክ፣ በፍ/ቤት፣ በሂሳብ አጣሪዎች ወይም ጠቅላላ ጉባዔው በንግድ ህጉ አንቀፅ 331 መሰረት ወደፊት የተቆጣጠሪ ቦርድ እንዲኖረው ከወሰነ በተቆጣጠሪ ቦርዱ ሊደረግ ይችላል። እንዲሁም ከባንኩ ዋና ገንዘብ ቢያንስ አምስት በመቶ ድርሻ ያላቸው ባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ እንዲጠራ ለፍ/ቤት ማመልከት ይችላሉ።
4. አንድ ባለአክሲዮን በአግባቡ ሥልጣን በሰጠው ወኪሉ አማካኝነት በጠቅላላ ጉባዔ ድምፅ መስጠት ይችላል። ተወካዩ ባለአክሲዮን ላይሆንም ይችላል። በውክልና ድምፅ መስጠትን በተመለከተ አግባብነት ያለው የብሄራዊ ባንክ መመሪያ ተፈፃሚ ይሆናል።
5. የጠቅላላ ጉባዔ ጥሪ የሚደረገው ጉባዔው ከሚደረግበት 24(ሀያ አራት) ቀናት በፊት ሰፊ ስርጭት ባለው ጋዜጣ፣ በብሮድካስት ሚዲያ ወይም አመቺ በሆነ ኤሌክትሮኒክ ሚዲያ ይሆናል።

6. በባለአክሲዮኖች ወይም በወኪሎቻቸው የሚፈረም በእያንዳንዱ ጉባዔ የተገኙ አባላት ዝርዝር በየጠቅላላ ጉባዔው ተዘጋጅቶ ይቀመጣል። ዝርዝሩም በቦርድ ሊቀመንበር፣ በፀሐፊውና በድምፅ ተቀባዮች ፈርማ ይረጋገጣል።
7. የዳይሬክተሮች ቦርድ ሰብሳቢ የጉባዔው ሰብሳቢ ይሆናል፤ ሰብሳቢው በማይኖርበት ጊዜ ምክትል ሰብሳቢው፣ ምክትል ሰብሳቢ በማይኖርበት ጊዜ ከዳይሬክተሮች መካከል በሹመት ቀደምትነት ያለው፣ ቀደምትነት ያለው በማይኖርበት ጊዜ ደግሞ ጠቅላላ ጉባዔው የሚመርጠው ሰው ሰብሳቢ ይሆናል።
8. አምስት ከፍተኛ ባለአክሲዮኖች ከመካከላቸው የሚመርጧቸው ሁለት ባለ አክሲዮኖች የጠቅላላ ጉባዔ ድምፅ ተቀባዮች ወይም ቆጣሪዎች ሆነው ይመደባሉ፤ የባንኩ ፀሀፊ የጠቅላላ ጉባዔዎች ፀሐፊ ሆኖ ያገለግላል።
9. በጠቅላላ ጉባዔዎች ላይ የተደረጉ ውይይቶች በንግድ ህግ አንቀፅ 387(3) መሰረት በሚዘጋጅ ቃለ-ጉባዔ ይያዛሉ። በንግድ ህግ አንቀፅ 387(1) መሰረት የጠቅላላ ጉባዔ ቃለ-ጉባዔዎች በስብሰባው በተገኙ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት እና የባንኩ ፀሀፊ ይፈረማሉ።

አንቀፅ 14

መደበኛ ጠቅላላ ጉባዔ

የባለአክሲዮኖች መደበኛ ጠቅላላ ጉባዔ የንግድ ህግ አንቀፅ 393(2) በሚፈቅደው መሰረት ከባንኩ የሂሳብ ዓመት መጨረሻ ቀን ጀምሮ ባሉት ስድስት ወራት ጊዜ ውስጥ ይካሄዳል።

1. ምልዓተ-ጉባዔ

- 1.1. መደበኛ ጠቅላላ ጉባዔ መጀመሪያ ሲጠራ ድምፅ የመስጠት መብት ካላቸው አክሲዮኖች ቢያንስ የባንኩ ዋና ገንዘብ (ካፒታል) አንድ አራተኛውን የሚወክሉ ባለአክሲዮኖች ወይም ወኪሎቻቸው ከተገኙ ምልዓተ-ጉባዔ እንደተሟላ ይወሰዳል።
- 1.2. መደበኛ ጠቅላላ ጉባዔው ለሁለተኛ ጊዜ ሲጠራ ድምፅ የመስጠት መብት ያላቸው አክሲዮኖች የሚወክሉት ዋና ገንዘብ ግምት ውስጥ ሳይገባ በተገኙት ባለአክሲዮኖች ውሳኔዎችን ማሳለፍ ይችላል።
- 1.3. ጉባዔው ውሳኔ የሚሰጠው ተራ በሆነ የድምፅ ብልጫ ነው። ለድምፅ አቆጣጠር ድምፅ ተወካዮች ያልተፈጸሙ የድምፅ መስጫ ወረቀቶች ካሉ ከግምት ውስጥ አይገቡም።

2. ስልጣንና ተግባር

ሌሎች በህግ ለጉባዔው የተሰጡ ተግባራት እንደተጠበቁ ሆነው ጉባዔው የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።

- 2.1. የሂሳብ ሚዛን፣ የትርፍና ኪሳራ መግለጫ፣ እንዲሁም የቦርድንና የአዲተሮችን ሪፖርቶች መርምሮ ተገቢውን ውሳኔ መስጠት፣
- 2.2. በትርፍ ድርሻ ክፍፍል እንዲሁም ካለፈው የሂሳብ ዓመት ጋር ተያይዘው በሚነሱ የሂሳብ ጉዳዮች ላይ ውሳኔ መስጠት፣

- 2.3. የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላትን፣ የውጭ አዲተሮችን፣ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የዳይሬክተሮች ቦርድ ምርጫ አስፈፃሚ ኮሚቴዎችን መምረጥ፣ ማሰናበትና አባላቸውን መወሰን፣
- 2.4. የዳይሬክተሮችን ቁጥር መጨመር ወይም መቀነስ እንዲሁም ዳይሬክተሮች የቦርዱን ሥራ የሚለቁበትን ሁኔታ መወሰን፣
- 2.5. ለአስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ ከተሰጡት በስተቀር በሌሎች ጉዳዮች ላይ ሁሉ ውሳኔ መስጠት፣

አንቀጽ 15

አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ

አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ ማድረግ አስፈላጊ ሲሆን በማናቸውም ጊዜ ሊጠራ ይችላል።

1. ምልዓተ-ጉባዔ

ምልዓተ ጉባዔው ተሟልቷል የሚባለው በሚከተሉት ሁኔታዎች ነው፡-

- 1.1. በመጀመሪያው ጥሪ ድምጽ የመስጠት መብት ካላቸው አክሲዮኖች ውስጥ ቢያንስ የባንኩን ዋና ገንዘብ አንድ ሶስተኛ የሚወክሉ ባለአክሲዮኖች ወይም ወኪሎቻቸው የተገኙ እንደሆነ፤
- 1.2. በሁለተኛው ጥሪ ድምጽ የመስጠት መብት ካላቸው አክሲዮኖች ውስጥ ቢያንስ የባንኩ ዋና ገንዘብ አንድ አራተኛ የሚወክሉ ባለአክሲዮኖች ወይም ወኪሎቻቸው የተገኙ እንደሆነ፤
- 1.3. በሶስተኛው ጥሪ ድምጽ የመስጠት መብት ያላቸው አክሲዮኖች የሚወክሉት ዋና ገንዘብ (ካፒታል) ግምት ውስጥ ሳይገባ በስተቀር በተገኙት አባላት፣

2. ስልጣንና ተግባር

- 2.1. ሌሎች በህግ ለጉባዔው የተሰጡት ተግባራት እንደተጠበቁ ሆነው ጉባዔው የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።
 - 2.1.1. የባንኩን መመሥረቻ ፅሁፍ ማሻሻል፣
 - 2.1.2. ባለአክሲዮኖች የካፒታል ኢንቨስትመንታቸውን በፈቃደኝነት እንዲጨምሩ ማድረግ፣
 - 2.1.3. የባንኩን ዋና ገንዘብ የማሳደግ ወይም የመቀነስ፤ ሆኖም ካፒታሉ የሚያድገው የነባር አክሲዮኖችን ዋጋ (par value) ከፍ በማድረግ ከሆነ የባለአክሲዮኖችን ሙሉ ድጋፍ ይፈልጋል፣ ይህ ቢኖርም የአንዱ አክሲዮን ዋጋ ከፍ እንዲል የተደረገው ከባንኩ መጠባበቂያ ገንዘብ ወይም ሊከፋፈል ከሚችል ትርፍ በመውሰድ ከሆነ ግን የባለአክሲዮኖችን ሙሉ ድጋፍ አያስፈልግም።
 - 2.1.4. ድምፅ የመስጠት መብት ባላቸው ባለአክሲዮኖች ሙሉ ድጋፍ የባንኩን ዜግነት መለወጥ፣

2.1.5. ባንኩ እንዲፈረስ፤ ወደ ሌላ ዓይነት የንግድ ማኅበር እንዲለወጥ፤ እንዲከፋፈል ወይም እንዲዋሀድ የመወሰን።

- 2.2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2.1(2.1.1) ላይ የተመለከተው ቢኖርም የባንኩን ባለአክሲዮኖች ስም፣ አድራሻ፣ ዜግነት፣ የያዙት የአክሲዮን ብዛትና የተከፈለውን የገንዘብ መጠን በተመለከተ የሚደረጉ ለውጦች የባንኩን መመስረቻ ፅሁፍ እንደማሻሻል አይቆጠሩም።
- 2.3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2.1(2.1.3 እና 2.1.4) የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ የአስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔ የፀና የሚሆነው በጉባኤው የተገኙት ድምጽ የመስጠት መብት ያላቸው አክሲዮኖች ከወከሉት ካፒታል ሁለት ሦስተኛውን በሚወክሉት ድምጽ ከተደገፈ ነው። ለድምጽ ብልጫው አቆጣጠር ስሌት ድምጽ ያልሰጡም ሆነ ድምጽ ያልተጻፈባቸው የድምጽ መስጫ ወረቀቶች ግምት ውስጥ አይገቡም።
- 2.4. አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤው አስፈላጊው ምልዓተ-ጉባኤ ባለመሟላቱ ምክንያት ሳይሰበሰብ የቀረ እንደሆነ ሁለተኛ ስብሰባ፣ አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘም ሦስተኛ ስብሰባ በአንድ ሳምንት ልዩነት ውስጥ በንግድ ህጉ አንቀጽ 366 እና 367 መሰረት መጠራት አለበት።

አንቀጽ 16

የዳይሬክተሮች ቦርድ ስልጣንና ተግባር

- 1. ባንኩ በባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ የሚመረጡ 12 (አስራ ሁለት) ዳይሬክተሮች በሚገኙበት ቦርድ ይመራል። የቦርድ አባላቱ አግባብነት ባለው የብሔራዊ ባንክ መመሪያ ላይ የተቀመጠውን ስብጥርና አስፈላጊው መስፈርት ማሟላታቸውን ያረጋግጣል።
- 2. አግባብነት ባላቸው የንግድ ህጉ ድንጋጌዎች፣ የባንክ ስራ አዋጆች እና የኢትዮጵያ ብሄራዊ ባንክ መመሪያ መሰረት ለዳይሬክተሮች ቦርድ የተሰጡት ስልጣንና ተግባራት እንደተጠበቁ ሆነው ቦርዱ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።
 - 2.1. የባንኩን ስራዎች በበላይነት መምራትና መቆጣጠር፣
 - 2.2. ባንኩ ጤናማ የፋይናንስ አስተዳደር፣ በቂ ዋና ገንዘብ እና ክፍያዎችን በወቅቱ የመፈፀም አቅም ያለው መሆኑን ማረጋገጥ፣
 - 2.3. የባንኩን የአደጋ ተጋላጭነት እና ውስጣዊ አሰራር ለመቆጣጠር የሚያስችል የአሰራር ስርዓት መዘርጋት፣
 - 2.4. ባንኩ ብሄራዊ ባንክ ያስቀመጣቸውን መስፈርቶች የሚያሟላ የብድር ግምገማ ስርዓት መዘርጋቱን ማረጋገጥ፣

- 2.5. የጠቅላላ ጉባዔ እና የቦርድ ስብሰባዎችን ቃለ-ጉባዔ፣ የሂሳብ መዝገብ፣ የአክሲዮን መዝገብ፣ ከባንኩ ጋር ቅርበት ያላቸው ሰዎች መዝገብ በንግድ ህጉ አንቀፅ 311 መሰረት እና ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ ሰነዶች እንዲያዙ ማድረግ፤
- 2.6. ለጠቅላላ ጉባዔው ጥሪ ከሚደረግበት ቢያንስ ከ55 (አምሳ አምስት) ቀናት በፊት የማህበሩ የንብረት ዝርዝር፣ የሀብትና ዕዳ ሂሳብ መግለጫ፣ የትርፍና ኪሳራ መግለጫ እና የዳይሬክተሮች ቦርድ ሪፖርት ለአዲተሮች እና ለብሄራዊ ባንክ መላክ፤
- 2.7. የባንኩን ባለአክሲዮኖች ጉባዔ መጥራት፤ የፋይናንስ እንቅስቃሴን ያካተተ ዓመታዊ የስራ አፈፃፀም ሪፖርት ለጉባዔው ማቅረብ፤
- 2.8. የባንኩ ካፒታል ሰነድ አራተኛ ሲጠፋ አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ መጥራት፤
- 2.9. አግባብነት ባለው ህግ፣ በዚህ መመሪያ ፅሁፍ እና በጠቅላላ ጉባዔው ውሳኔ መሰረት መቋቋም ያለባቸውን መጠባበቂያ ሂሳቦች ማቋቋምና መያዝ፤
- 2.10. የዳይሬክተሮች ቦርድ እጩ ጥቆማና ምርጫ አፈፃፀም መመሪያ አዘጋጅቶ እንዲፀድቅ ወይም እንዲሻሻል ለመደበኛ ጠቅላላ ጉባዔ ማቅረብ፤
- 2.11. የባንኩ የውጭ አዲተሮች ሹመት እና የስራ ዋጋ እንዲፀድቅ ለመደበኛ ጠቅላላ ጉባዔ ማቅረብ፤
- 2.12. የባንኩን ፕሬዚዳንት/ዋና ስራ አስፈፃሚ መሾም፣ መሻር፣ ደመወዝና አበሉን መወሰን፤
- 2.13. የባንኩ ፕሬዚዳንት/ዋና ስራ አስፈፃሚ በሚያቀርበው የውሳኔ ሀሳብ መሰረት የባንኩን ምክትል ፕሬዚዳንቶች/ምክትል ዋና ስራ አስፈፃሚዎችን፣ የውስጥ አዲት መምሪያ ዳይሬክተርን፣ የሪስክና ኮምፕሊያንስ መምሪያ ዳይሬክተርን እና የባንኩ ፀሀፊ ሹመት፣ ምደባና ስንብት ላይ መወሰን፤
- 2.14. የባንኩን መዋቅራዊ አደረጃጀት እና የሰራተኞች ደመወዝ፣ ስኬልና ጥቅማ ጥቅም ማፅደቅ፤
- 2.15. በጠቅላላ ጉባዔ ከሚወሰኑት በስተቀር የባንኩን ፖሊሲዎች ማፅደቅ፤ ማሻሻል፤
- 2.16. የባንኩን ስትራቴጂክ ዕቅድ፣ ዓመታዊ እቅድና በጀት ማፅደቅ፤ አፈፃፀማቸውን መከታተል፤
- 2.17. የባንኩ ካፒታል እንዲጨምር ወይም እንዲቀንስ ለጠቅላላ ጉባዔው ሀሳብ ማቅረብ፤
- 2.18. ወሳኝ በሆኑ የባንኩ ኢንቨስትመንት፣ ቋሚ ንብረት እና ቴክኖሎጂ ግዢና ሽያጭ በሚመለከት ውሳኔ መስጠት፤
- 2.19. የግዴታ ወረቀቶችን ማውጣት፣ ከዚያም ጋር የተያያዙትን ዋስትናዎች ማፅደቅ፤
- 2.20. ለባንኩ ስራ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ከውጭ ሀገር ባንኮችና የፋይናንስ ተቋማት ገንዘብ ለመበደር የሚቀርብ የውሳኔ ሀሳብን ማፅደቅ፤

- 2.21. ገንቢ መስሎ የሚታየውን ማንኛውንም ሀሳብ ለባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ ማቅረብ፤
- 2.22. ለጠቅላላ ጉባዔ ባልተሰጡ ሌሎች ስልጣኖች መስራት፤
- 2.23. አስፈላጊ ሆኖ በሚገኝበት ጊዜ የዳይሬክተሮች ቦርድ የተወሰኑ ስልጣኖችን በዝርዝርና ግልፅ በሆነ መልኩ ለማናቸውም የቦርድ አባል ወይም ለባንኩ የስራ መሪዎች በውክልና ወይም በቃለ-ጉባዔ መስጠት።

አንቀጽ 17

የዳይሬክተሮች ምርጫና የዋስትና አክሲዮን

1. ዳይሬክተሮች ለሦስት ዓመት ጊዜ ለማገልገል ይመረጣሉ።
2. ዳይሬክተሮች በጠቅላላ ጉባዔው ውሳኔ መሠረት በሥራ ዘመናቸው መጨረሻ እንደገና ለሁለተኛ ጊዜ ሊመረጡ ይችላሉ።
3. የቦርዱን ሥራ ቀጣይነት ለማረጋገጥ ጠቅላላ ጉባዔው የተወሰኑትን የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት ለሶስተኛ ጊዜ ሊመርጥ ይችላል። ሆኖም ለሶስተኛ ጊዜ የሚመረጡት የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት ቁጥር ከጠቅላላ የቦርድ አባላቱ አንድ ሦስተኛ (1/3) አይበልጥም።
4. ዳይሬክተሮች ከመካከላቸው አንድ ሊቀመንበርና ምክትል ሊቀመንበር ይመረጣሉ።
5. የቦርድ ሊቀመንበር የቦርዱን ስብሰባዎች ይመራል፤ እሱ በማይኖርበት ጊዜ ምክትል ሊቀመንበር ስብሰባውን ይመራል፤ ሁለቱም በማይኖሩበት ጊዜ በስብሰባው የሚመረጠው ዳይሬክተር ስብሰባውን ይመራል።
6. በንግድ ህጉ አንቀጽ 302 መሰረት የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት ለተጣለባቸው ኃላፊነት የመልካም ስራ አፈፃፀም ዋስትና ያስይዛሉ። ዋስትናው የቦርድ አባላቱ የከፈሉባቸውን የባንኩ የአክሲዮን ሰርተፍኬቶችን ለባንኩ በመስጠት ማስያዝ የሚችሉ ሲሆን መጠኑም በአክሲዮን ሰርተፍኬቶቹ ላይ በተፃፈው የዋጋ መጠን መሰረት ተሰልቶ ቢያንስ እስከ ብር 100,0000(አንድ መቶ ሺህ ብር) መሆን አለበት። በቦርድ አባልነት የተመረጠው ባለአክሲዮን በቂ አክሲዮን ከሌለው ቀሪውን በሚመለከት ሌላ ዋስትና ሊያቀርብ ይችላል።
7. የቦርድ አባሉ በንግድ ህጉ 296(2) መሰረት ባለአክሲዮን ባይሆንም የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል ተደርጎ የተመረጠ ከሆነ ለዋስትናው ተመጣጣኝ የሆነ ከላይ መጠኑ የተገለፀውን ገንዘብ ብር 100,0000(አንድ መቶ ሺህ ብር) ለባንኩ ማስያዝ አለበት።
8. ዋስትናው ቀሪ የሚሆነው የቦርድ አባላቱ ስራቸውን ሲለቁ እና በሥራ ላይ በነበሩበት ጊዜ ከባንኩ የሚፈለግባቸው ዕዳ የሌለ መሆኑ ሲረጋገጥ ነው።

አንቀጽ 18

ውድድርን ስለመከላከልና በባንኩና

በዳይሬክተሮች መካከል ስለሚደረጉ ግንኙነቶች

1. ጠቅላላ ጉባዔው ካልፈቀደ በቀር ዳይሬክተሮች በተወዳዳሪ ማህበሮች ማህበርተኛ አይሆኑም። እንዲሁም በራሳቸውም ስም ሆነ በሦስተኛ ወገኖች ስም የባንኩ ተወዳዳሪ አይሆኑም።
2. በባንኩና በማንኛውም ዳይሬክተር መካከል ወይም በባንኩና ማንኛውም ዳይሬክተር ባለቤት፣ አባል፣ ወኪል፣ ዳይሬክተር ወይም ሥራ አስኪያጅ በሆነበት ድርጅት መካከል የሚደረግ ማንኛውም ግንኙነት በቅድሚያ በቦርዱ መፅደቅና አዲተሮቹም እንዲያውቁት መደረግ አለበት።
3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) ከተገለጸው በተጨማሪ የንግድ ህጉ አንቀጽ 320 እና አግባብነት ያለው የብሄራዊ ባንክ መመሪያ ተፈፃሚ ይሆናሉ።
4. በንግድ ህጉ አንቀጽ 311 መሰረት ከባንኩ ጋር ቅርበት ያላቸውን ሰዎች መዝገብ በባንኩ ዋና መ/ቤት የሚቀመጥ ሲሆን ዝርዝሩና በመዝገቡ ላይ ለውጦች ሲደረጉ ለሚመለከታቸው አከላት ማሳወቅና አስፈላጊ ተግባራት ሁሉ ይፈጸማሉ።

አንቀጽ 19

የዳይሬክተሮች ቦርድ ስብሰባ

1. የዳይሬክተሮች ቦርድ ስብሰባ በባንኩ ዋና መ/ቤት ወይም በማንኛውም ሌላ ቦታ ሊደረግ ይችላል።
2. ምልዓተ ጉባዔው የሚኖረው ቁጥራቸው ከግማሽ በላይ የሆኑ ዳይሬክተሮች ሲገኙ ነው። እያንዳንዱ ዳይሬክተር አንድ ድምፅ ብቻ ይኖረዋል።
3. አንድ ዳይሬክተር የእሱን ሥራና ኃላፊነት በሚመለከት ጉዳይ ድምፅ አይሰጥም።
4. የቦርድ ስብሰባዎች የሚጠሩት በሊቀመንበሩ ወይም እሱ በማይኖርበት ጊዜ በምክትል ሊቀመንበሩ ይሆናል። ጥሪ የሚደረገውም የስብሰባውን አጀንዳ በማያያዝ ለዳይሬክተሮች በሙሉ በሚደርስ ማስታወቂያ ይሆናል።
5. የቦርድ ሊቀመንበር ወይም እሱ በማይኖርበት ጊዜ ምክትል ሊቀመንበር የቦርዱን ስብሰባዎች ይመራል። ሁለቱም በማይኖሩበት ጊዜ የስብሰባው ሊቀመንበር በተገኙት ዳይሬክተሮች ይመረጣል።
6. የዳይሬክተሮች ቦርድ ቢያንስ በወር አንድ ጊዜ ይሰበሰባል ሊቀመንበሩ እንደአስፈላጊነቱ አስቸኳይ ስብሰባ ሊጠራ ይችላል።
7. ከስብሰባ የቀረ አንድ ዳይሬክተር የሚወከለው ስብሰባው ላይ በሚገኝ ሌላ ዳይሬክተር ብቻ ይሆናል። የውክልና ሥልጣኑ በፅሁፍ ይሰጣል። ይህ ስልጣን በኤሌክትሮኒክስ መንገድም ሊሰጥ ይችላል። አንድ ዳይሬክተር ሊወከል የሚችለው ለአንድ ዳይሬክተር ብቻ ነው።
8. ውሳኔዎች የሚያልፉት በድምፅ ብልጫ ይሆናል። ድምፅ እኩል ለእኩል በሚሆንበት ጊዜ ሊቀመንበሩ የሚደግፈው ድምፅ የቦርዱ ውሳኔ ይሆናል።
9. የቦርዱ ውሳኔዎች በቃለ ጉባዔ ተፅፈው በስብሰባው ላይ በተገኙት ዳይሬክተሮች ይፈረማሉ። ቃለ ጉባዔውም ለዚህ በተዘጋጀ መዝገብ ውስጥ ይቀመጣል።
10. ቦርዱ የራሱን የስብሰባ ሥነ ስርዓት ደንብ ያወጣል።

11. የዳይሬክተሮች ቦርድ ስብሰባውን በንግድ ህጉ አንቀጽ 308 እና 309 እንዲሁም አግባብነት ባለው የብሄራዊ ባንክ መመሪያ መሰረት ያደርጋል። ቦርዱ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ስብሰባውን በኤሌክትሮኒክስ ዘዴ ሊያደርግ ይችላል።

አንቀጽ 20

የዳይሬክተሮች አበልና የሥራ ዋጋ

ለዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት የሚከፈለው ዓመታዊ የስራ ዋጋ እና ወርሀዊ አበል መጠን አግባብነት ባለው የብሄራዊ ባንክ መመሪያ መሰረት በጠቅላላ ጉባዔው ይወሰናል።

አንቀጽ 21

የዳይሬክተሮች መለወጥና መነሳት

1. አንድ ዳይሬክተር፡-

1.1. ለቦርዱ በፀሁፍ በማስታወቅ የዳይሬክተርነቱን ሥራ ሲለቅ ወይም

1.2. የቦርዱን የስብሰባ ሥነ-ሥርዓት ደንብ ባለማክበር ወይም በሌላ ምክንያት ሲነሳ የቦርድ አባሉ በሌላ ዳይሬክተር ይተካል። ይህንኑ የተተካ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል ቦርዱ ለቀጣዩ ጠቅላላ ጉባዔ አቅርቦ ያፀድቃል።

2. የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል መተካትን በሚመለከት የንግድ ህጉ አንቀጽ 303፣ የብሄራዊ ባንክ መመሪያ እንዲሁም የባንኩ ጠቅላላ ጉባዔ ያፀደቃቸው መመሪያዎች ተፈፃሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ 22

አዲተሮች

1. ሹመትና የስራ ዘመን

1.1. ጠቅላላ ጉባዔው የባንኩ የውጭ አዲተሮችን እና ተለዋጭ አዲተሮችን ይሾማል፣ የስራ ዋጋቸውንም ይወስናል።

1.2. የውጭ አዲተሮች እና ተለዋጭ አዲተሮች ለሦስት ዓመታት እንዲያገለግሉ በጠቅላላ ጉባዔ ይሾማሉ።

2. ስልጣንና ተግባር

2.1. በንግድ ህጉ አንቀጽ 348፣ በባንክ ስራ አዋጆች እና በኢትዮጵያ ብሄራዊ ባንክ መመሪያ መሰረት ለአዲተሮች የተሰጡት ስልጣንና ተግባራት እንደተጠበቁ ሆነው አዲተሮች የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖራቸዋል።

2.1.1. የባንኩን መዛግብትና የገንዘብ ዋስትና ሠነዶችን መመርመር፣

2.1.2. የባንኩ ንብረት በትክክል ተመዝግቦ መያዙን፣ መተዳዳሩንና መጠበቁን እንዲሁም የሂሳብ ሚዛኖች የትርፍና የኪሳራ መግለጫዎች በትክክል መሠራታቸውን ማረጋገጥ፣

2.1.3. ስለባንኩ ሁኔታ ቦርዱ ያቀረበው ሪፖርት ትክክል መሆኑ ማረጋገጥ፣

2.1.4. ለዓመታዊ ጠቅላላ ጉባዔ ሪፖርት ማቅረብ፣

- 2.1.5. ሕገ-ወጥ ድርጊቶችን ለቦርዱ ወይም ለጠቅላላ ጉባዔው እንዲሁም ወንጀል መፈጸሙን ሲረዱ ለዐቃቤ ሕግ ማስታወቅ፤
- 2.1.6. በሕገ ወይም በመመሥረቻ ፅሁፍ መሠረት ቦርዱ ጠቅላላ ጉባዔውን ካልጠራ መጥራት፤
- 2.1.7. የባንኩን የፋይናንስና የሥራ አመራር በሚመለከት በማንኛውም ጊዜ አስቸኳይ ምርመራ ማካሄድ፤
- 2.1.8. በጠቅላላ ጉባዔ የሚሰጣቸውን ልዩ ተግባራት መፈጸም።

አንቀጽ 23

የባንኩ ፕሬዚዳንት/ዋና ስራ አስፈጻሚ

- 1. ፕሬዚዳንት/ዋና ስራ አስፈጻሚው የሚሾመው፣ ደመወዝና የአገልግሎት ጊዜውም የሚወሰነው በዳይሬክተሮች ቦርድ ይሆናል።
- 2. የፕሬዚዳንት/ዋና ስራ አስፈጻሚው ተግባርና ስልጣን በዚህ የተሻሻለ መመስረቻ ፅሁፍ እና አግባብነት ባለው የብሄራዊ ባንክ መመሪያ ላይ እንደተወሰነው ይሆናል።

አንቀጽ 24

የፕሬዚዳንት/ዋና ስራ አስፈጻሚ ሥልጣንና ተግባር

- 1. ፕሬዚዳንት የባንኩ ዋና ሥራ አስፈጻሚ ሲሆን ከዳይሬክተሮች ቦርድ በሚሰጠው አጠቃላይ መመሪያ፣ በዚህ መመሥረቻ ፅሁፍና አግባብ ባላቸው ህጎች መሠረት የባንኩን ሥራ ያካሄዳል።
- 2. ከዚህ በላይ የተጠቀሰው አተቃላይ አገላለፅ እንደተጠበቀ ሆኖ ፕሬዚዳንት/ዋና ስራ አስፈጻሚው የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።
 - 2.1. የባንኩን አላማዎች ለማሳካት አስፈላጊ የሆኑ ስራዎችን ሁሉ በባንኩ ስም መስራት፤ የባንኩን የየዕለት የስራ እንቅስቃሴ መምራት፤
 - 2.2. የባንኩን ምክትል ፕሬዚዳንቶች/ምክትል ዋና ስራ አስፈጻሚዎችን፣ የውስጥ አዲት መምሪያ ዳይሬክተርን፣ የሪስክና ኮምፕሊያንስ መምሪያ ዳይሬክተርን እና የባንኩ ፀሀፊ ሹመት፣ ምደባና ስንብት ለቦርዱ አቅርቦ ማስወሰን፤
 - 2.3. የባንኩን ድርጅታዊ መዋቅር ማዘጋጀት፣ በቦርዱ ሲጸድቅ ስራ ላይ ማዋል፤
 - 2.4. በፀደቀው ድርጅታዊ መዋቅር መሰረት አስፈላጊ የሆኑ ሰራተኞችን መቅጠር እና በህግ አግባብ ማሰናበት፤
 - 2.5. የባንኩን እስትራቴጂዎችና ፖሊሲዎች አዘጋጅቶ እንዲጸድቅ ለቦርዱ ማቅረብ፤
 - 2.6. የባንኩን የስራ መመሪያዎችና የቁጥጥር ስርዓት ማውጣት፣ ማፅደቅ፣ በስራ ላይ ማዋል፤
 - 2.7. ለባንኩ ስራ አስፈላጊና አስተማማኝ የሆነ የኢንፎርሜሽን ሲስተም በማዘጋጀት እንዲጸድቅ ለቦርዱ ማቅረብ፤ ሲጸድቅም በስራ ላይ ማዋል፤
 - 2.8. ከሦስተኛ ወገኖች ጋር በሚደረግ ማንኛውንም አይነት ግንኙነት ባንኩን መወከል፤

- 2.9. በብሄራዊ ባንክ መመሪያዎች መሰረት ገንዘብ ማበደር፣ አድቫንስና የአሸር ድራፍት ብድር መስጠት፣ በዓለም አቀፍ የባንክ ስራ ላይ ባንኩ እንዲሳተፍ ማድረግ፣
- 2.10. በባንኩ ስም በሌላ ባንክ ወይም ባንኮች የባንክ ሂሳብ መክፈትና ማንቀሳቀስ፣ በባንኩ ስም አስቀድሞ የተከፈቱትን የባንክ ሂሳቦችንም ማንቀሳቀስ፣
- 2.11. ጭክ፣ የሚተላለፉ ሰነዶች፣ እንደ የሃዋላ ወረቀት ያሉ የንግድ ሰነዶችን ማውጣት፣ መፈረም፣ መቀበልና ማስተላለፍ፣
- 2.12. ከኢትዮጵያ ብሄራዊ ባንክ፣ ከሀገር ውስጥ ባንኮችና የፋይናንስ ተቋማት ገንዘብ መበደር፣
- 2.13. ከላይ ለቦርዱ በአንቀፅ 16(2.18) የተሰጠው ስልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ ባንኩ ከፎርክሎዥር ጋር በተያያዘ የተረከባቸውን ንብረቶች፣ ጉዳት የደረሰባቸው ወይም በእርጅና ምክንያት መወገድ የሚገባቸው ተሽከርካሪዎችና ሌሎች ንብረቶች እንዲሁም ከባንኩ መደበኛ ስራ ጋር በተገናኘ ሌሎች የባንኩ የሚንቀሳቀሱ እና የማይንቀሳቀሱ ንብረቶች እንዲሸጡ/እንዲወገዱ መወሰን፣
- 2.14. ባንኩ የሚያከናውናቸውን የቋሚና ተንቀሳቃሽ ንብረት ግዥና ሽያጭ ውል፣ የኪራይ ውል መፈራረም፣ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ይህንኑ ስልጣኑን ለባንኩ ሰራተኞች በውክልና መስጠት፣
- 2.15. የባንኩን ሂሳብ አያያዝ መምራትና መቆጣጠር፣
- 2.16. የሂሳብ ዓመቱ ከመጀመሩ ቢያንስ ከሁለት ወር በፊት የባንኩን የሥራ ፕሮግራምና በጀት ማዘጋጀትና ቦርዱ እንዲያፀድቀው ማቅረብ፣
- 2.17. የሥራ ክንውን ሪፖርት በየሦስት ወሩና የሂሳብ ሪፖርት በየዓመቱ ለቦርዱ ማቅረብ፣
- 2.18. ቦርዱ በሚሰጠው መመሪያ መሠረት የባንኩን የህብረት ስምምነት ተደራድሮ መፈረም፣
- 2.19. የባንኩን ቅርንጫፍ መክፈትና መዝጋት፣
- 2.20. ከዳይሬክተሮች ቦርድ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባሮች ማከናወን፣
- 2.21. እንደአስፈላጊነቱ ድምፅ የመስጠት ሥልጣን ሳይኖረው በቦርዱ ስብሰባ መሳተፍ፣
- 2.22. ከተሰጡት ሀላፊነቶች መካከል ለሌሎች የባንኩ የማኔጅመንት አባላትና ሰራተኞች በውክልና ማስተላለፍ።

አንቀፅ 25

የባንኩ ፀሐፊ

1. የባንኩ ፀሀፊ ቅጥርና ስንብት በፕሬዚዳንቱ/ዋና ስራ አስፈጻሚው አቅራቢነት በቦርዱ የሚጻድቅ ይሆናል።
2. የባንኩ ጠቅላላ ጉባዔዎችን እና የዳይሬክተሮች ቦርድ ፀሐፊ በመሆን ቃለ-ጉባዔዎችን ይይዛል።
3. የባንኩ ፀሀፊ ተጠሪነት ለፕሬዚዳንቱ ሲሆን በንግድ ህጉ የተሰጠውን ስልጣንና ተግባራት ይኖራል።

አንቀጽ 26

የትርፍ ክፍፍል

1. በባንኩ ሂሳብ ዓመት መጨረሻ የትርፍ ክፍፍል የሚደረገው ጠቅላላና አስተዳደራዊ ወጪዎች፣ ሌሎች ወጪዎች፣ ህጋዊ መጠባበቂያ ሂሳብና ሌሎች መጠባበቂያ ሂሳቦች በህጉና በዚህ የተሻሻለ መመስረቻ ፅሁፍ መሰረት ከተቀነሱ በኋላ ነው።
2. ከላይ የተጠቀሰው ትርፍ ለባለአክሲዮኖች የሚከፋፈለው በከፊሉት የአክሲዮን ይዘታ መጠን ይሆናል።
3. የትርፍ ክፍፍል መቼት እንዴት መፈጸም እንዳለበት በዓመታዊ ጠቅላላ ጉባዔ ይወሰናል።
4. የባንኩ ዋና ገንዘብ ላይ ጉድለት ከደረሰ ይህ ጉድለት ስለመወገድ ብሄራዊ ባንክ በባንክ ስራ አዋጅ ቁጥር 592/2000 አንቀጽ 18(4) መሰረት እስኪያረጋገጥ ድረስ ባንኩ ለባለአክሲዮኖች የትርፍ ክፍፍል አይፈፀምም።

አንቀጽ 27

የትርፍ ድርሻና መጠባበቂያ ሂሳብ

1. የትርፍ ድርሻ ሊከፈል የሚችለው በጠቅላላ ጉባዔው በፀደቀው የሂሳብ ሚዛን ላይ ከሚታየው የተጣራ ትርፍ ላይ ብቻ ነው።
2. የንግድ ሕጉ እንደተጠበቀ ሆኖ ቦርዱ የትርፍ ድርሻ እንዲከፈል ሐሳብ ከማቅረቡ በፊት ከባንኩ ትርፍ ላይ ተገቢ ሆኖ ያገኘውን ያህል የተወሰነ ገንዘብ በመቀነስ የባንኩን ዓላማ ከግብ ለማድረስ በሚጠቅም ሥራ ላይ የሚውል መጠባበቂያ ሂሳብ መያዝ ይችላል። እንዲሁም ቦርዱ የተባለውን ገንዘብ ለመጠባበቂያ ሂሳብ መመደቡን በመተው አግባብ ሆኖ ካገኘው ማናቸውም ትርፍ ሳይከፋፈል ወደሚቀጥለው ዓመት እንዲተላለፍ ለባንኩ ጠቅላላ ጉባዔ ሂሳብ ማቅረብ ይችላል።
3. ባንኩ በማናቸውም የትርፍ ድርሻ ላይ ወለድ እንዲከፍል አይጠየቅም።

አንቀጽ 28

የባንኩ ሂሳብ

1. ባንኩ በንግድ ሕግ በተደነገገው መሠረት የሂሳብ መዘግብት ይይዛል፤ በየሂሳብ ዓመቱ መጨረሻም የሂሳብ ሚዛንና የትርፍና ኪሳራ መግለጫ ያዘጋጃል።

2. ባንኩ ህጋዊ መጠባበቂያ ሂሳቡ ካፒታሉን እስኪያህል ድረስ በየዓመቱ ከተጣራ ትርፍ ላይ 25% እያነሳ ወደዚህ መጠባበቂያ ሂሳብ ያስተላልፋል።
3. ጠቅላላ ጉባዔው ሌሎች መጠባበቂያ ሂሳቦች ማቋቋም ይችላል።
4. የሂሳብ ሚዛን የትርፍና ኪሳራ መግለጫ የዳይሬክተሮች ቦርድና የኦዲተሮች ሪፖርቶች ለዓመታዊ ጠቅላላ ጉባዔ ይቀርባሉ።

አንቀጽ 29

ስለመፍረስና ሂሳብ ማጣራት

ባንኩ የሚፈረሰውና ሂሳብ የሚጣራው በንግድ ህጉ አንቀጽ 589(2) እና በባንክ ስራ አዋጆች ላይ በተመለከቱት ድንጋጌዎች መሰረት ይሆናል።

አንቀጽ 30

የሂሳብ ዓመት

የባንኩ የሂሳብ ዓመት በየዓመቱ እ.ኤ.አ ጁላይ 01 ቀን እስከ ጁን 30 ቀን ድረስ ይሆናል።

አንቀጽ 31

ሪፖርቶች

1. የዳይሬክተሮች ቦርድ ለእያንዳንዱ የሂሳብ ዓመት የሂሳብ ሚዛንና የትርፍና ኪሳራ መግለጫ እንዲሁም የስራ ክንውን ሪፖርት ያዘጋጃል።
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተመለከቱት የሂሳብ መግለጫዎችና ሪፖርት በቦርዱ ከተዘጋጁ በኋላ ዓመታዊ ጠቅላላ ጉባዔ ከመጠራቱ ከ55 (አምሳ አምስት) ቀናት በፊት ለውጭ ኦዲተሮች ይቀርባሉ።

አንቀጽ 32

ህትመት

1. ባንኩ የሂሳብ መግለጫዎቹን አግባብነት ባለው ህግ መሰረት ታትመው እንዲወጡ ያደርጋል።
2. ባንኩ የራሱ የሆነ ድረ-ገፅ ይኖረዋል። በድረ-ገፁ ላይ በንግድ ህጉ አንቀጽ 493 እና 494 የተመለከቱት ተፈፃሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ 33

የባንኩ ማህተም

ቦርዱ የባንኩ ማህተም በጥንቃቄ እንዲያዝ ያደርጋል፤ ማህተሙም የሚደረግበት ማናቸውም ሠነድ ሥልጣን በተሰጠው የባንኩ የሥራ መሪ ይፈረማል።

አንቀጽ 34

ባንኩ የሚቆይበት ጊዜ

ባንኩ ላልተወሰነ ጊዜ እንዲቆይ የተመሰረተ ነው።

አንቀጽ 35

የባንኩ መመስረቻ ፅሁፍ እና መተዳደሪያ ደንብ ስለመሻሻላቸውና ስለመጠቃለላቸው

1. የባንኩ የቀድሞ መመስረቻ ፅሁፍ እና መተዳደሪያ ደንብ ተጠቃለው በዚህ የተሻሻለ መመስረቻ ፅሁፍ ተተክተዋል።
2. ሆኖም የባንኩ መስራች ባለአክሲዮኖችን በተመለከተ በቀድሞው መመስረቻ ፅሁፍ መግቢያ፣ መጨረሻና በአንቀጽ 1 ላይ የተጠቀሰው ባለበት ሁኔታ ይቀጥላል።

አንቀጽ 36

መመሥረቻ ፅሁፉን ስለማሻሻል

1. ይህ የተሻሻለ መመሥረቻ ፅሁፍ በንግድ ህግ አንቀጽ 400(1) መሰረት በአስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ ማሻሻል ይቻላል።
2. የመመሥረቻ ፅሁፍን ማሻሻል በተመለከተ አግባብነት ያላቸው የንግድ ሕግ ድንጋጌዎች ተፈፃሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ 37

ተፈፃሚ ህጎች

በዚህ የተሻሻለ መመስረቻ ፅሁፍ ባልተጠቀሱ ጉዳዮች ላይ የንግድ ህግ እና ሌሎች አግባብነት ያላቸው የኢትዮጵያ ህጎች ተፈፃሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ 38

መመስረቻ ፅሁፉ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ የተሻሻለ መመስረቻ ፅሁፍ ዛሬ ታህሳስ 06 ቀን 2015 ዓ.ም በአዲስ አበባ ከተማ በተደረገው የንብ ኢንተርናሽናል ባንክ አክሲዮን ማህበር ባለአክሲዮኖች 19ኛ አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ የፀደቀ ሲሆን በብሄራዊ ባንክ ታይቶ ሲፈቀድና በሰነዶች ማረጋገጫና ምዝገባ አገልግሎት ከተመዘገበበት ቀን ጀምሮ ተፈፃሚ ይሆናል።

ንብ ኢንተርናሽናል ባንክ አክሲዮን ማህበር